

FN kommer til Uganda

I dette temaforløb skal eleverne lære om Uganda, rettigheder og verdensmål. De skal arbejde med specifikke cases, så de kan gøre status på rettigheder i Uganda.

Selvom Uganda har været under stor udvikling de seneste år, er der stadig mange udfordringer i landet. Mange mennesker lever i stor fattigdom, og demokratiet og basale rettigheder er under pres. For at undgå offentlig kritik og modstand fra befolkningen har Ugandas regering i årevis arresteret og chikaneret journalister og medlemmer af oppositionen. Politiet bruges også til at chikanere journalister og politikere, men intet har bragt ytringsfriheden mere under pres end den internetskat, der blev indført i 2018.

I denne uge får Uganda besøg af en delegation fra FN, hvor der skal gøres status på rettigheder i Uganda. Til dette topmøde vil Ugandas regering gerne vise, at det står godt til med overholdelsen af rettigheder i Uganda. Eleverne får nu til opgave at arbejde som civilsamfundsaktører i Uganda og fortælle FN, at regeringens rapport kun er den halve sandhed. Derfor skal eleverne forberede en såkaldt 'skyggerapport', som de skal præsentere på FN-topmødet i Kampala ved ugens afslutning.

Skyggerapporten er et vigtigt medie for civilsamfundet til at svare på regeringers officielle landerapporter. I skyggerapporten kan civilsamfund komme med modsvar, præsentere holdninger og komme med anbefalinger i relation til regeringers aktuelle handlinger og prioriteringer. For at kunne producere og præsentere en skyggerapport, er det vigtigt at lave grundig research og forberede sig godt. Eleverne vil i ugens løb få masser af information, så de kan forberede skyggerapporten og fremlæggelsen til FN-topmødet.

Dag 1: Introduktion til Uganda

Eleverne præsenteres for Uganda. I kan bruge PowerPoint præsentationen og det tilhørende manuskript til at introducere landet for eleverne:

<https://heleverdeniskole.dk/praesentation-af-uganda/>

Eleverne opdeles i grupper og arbejder med konkrete cases, der er udvalgt for Uganda. Opdel klassen i fire grupper og uddel de vedlagte cases til forløbet. Case-materialet kan printes fra hjemmesiden: <https://heleverdeniskole.dk/temaforlob-om-uganda/>

- Gruppe A: Retten til at ytre sig
- Gruppe B: Retten til uddannelse
- Gruppe C: Retten til religionsfrihed
- Gruppe D: Retten til seksuel frihed

Hver gruppe arbejder med hver deres case og skal ved temaugens slutning have produceret og præsenteret en skyggerapport om deres emne. Men til en start skal eleverne kende deres case og den rettighed, de skal have fokus på. Lad eleverne gøre følgende:

- Læse casen grundigt igennem.
- Snakke om deres case, og se om de kan finde casen i menneskerettighedserklæringen og diskutere hvilke verdensmål casen berører.
- Gå på opdagelsen på hjemmesiden og i temaerne om Uganda.
- Lave ekstra research i gruppen og finde flere cases og/eller eksempler fra Uganda, der behandler samme rettighed.

Alt efter jeres tid kan eleverne søge mere information om Uganda på fx Gyldendals store opslagsværk "Den Store Danske" her:

[http://denstoredanske.dk/Geografi_og_historie/Afrika/%C3%98stafrika/Uganda_\(Landartikel\)](http://denstoredanske.dk/Geografi_og_historie/Afrika/%C3%98stafrika/Uganda_(Landartikel))

Rettigheder og verdensmål

Efter introduktionen til Uganda skal eleverne arbejde med centrale og universelle rettigheder, og hvordan disse spiller sammen med verdensmålene. Institut for Menneskerettigheder har lavet to korte film om menneskerettigheder, som introducerer hhv. menneskerettighederne og FN (varighed på cirka 1½ minut hver):

- [Hvad er menneskerettigheder?](https://www.youtube.com/watch?v=XrSBW6p3Bmw&feature=youtu.be)
(her: <https://www.youtube.com/watch?v=XrSBW6p3Bmw&feature=youtu.be>)
- [FN's erklæring om menneskerettigheder](https://www.youtube.com/watch?v=sS6X0y20fD4&feature=youtu.be)
(her: <https://www.youtube.com/watch?v=sS6X0y20fD4&feature=youtu.be>)

Lad eleverne læse menneskerettighedserklæringen fra 1948 i en dansk version skrevet specifikt til børn her: <http://dk.youthforhumanrights.org>

Lad eleverne lave deres egen videre research på menneskerettigheder og rettigheder - både hvad angår den globale kontekst og landespecifikt på deres cases i Uganda. Eleverne kan anvende siderne herunder til mere viden om rettigheder og Uganda:

- Institut for Menneskerettigheder: <https://menneskeret.dk/generelt-menneskerettigheder>
- Amnesty's hjemmeside: <https://amnesty.dk/>

Verdensmål og universelle rettigheder går hånd i hånd

Præsenter kort eleverne for verdensmålene:

FN'S VERDENSMÅL FOR BÆREDYGTIG UDVIKLING BLEV VEDTAGET AF VERDENS STATS- OG REGERINGSLEDERE PÅ FN TOPMØDET I NEW YORK DEN 25. SEPTEMBER 2015. DET MARKEREDE EN HITIL USET AMBITIØS OG TRANSFORMATIV UDVIKLINGS DAGSORDEN. MÅLENE TRÅDTE I KRAFT DEN 1. JANUAR 2016 OG SKAL FREM TIL 2030 SÆTTE OS KURS MOD EN MERE BÆREDYGTIG UDVIKLING FOR BÅDE MENNESKER OG PLANETEN, VI BOR PÅ.

Verdensmålene udgør 17 konkrete mål og 169 delmål, som forpligter alle FN's 193 medlemslande til helt at afskaffe fattigdom og sult i verden, reducere uligheder, sikre god uddannelse og bedre sundhed til alle, anstændige jobs og mere bæredygtig økonomisk vækst.

De fokuserer ligeledes på at fremme fred, sikkerhed og stærke institutioner, og på at styrke internationale partnerskaber.

Den nye dagsorden anerkender således, at social, økonomisk og miljømæssig udvikling, fred, sikkerhed og internationalt samarbejde er tæt forbundet, og at det kræver en integreret indsats at opnå holdbare udviklingsresultater.

De 17 verdensmål for bæredygtig udvikling (Sustainable Development Goals (SDGs)) bygger videre på de otte såkaldte 2015-mål (Millennium Development Goals (MDGs)), som havde deadline ved udgangen af 2015.

Kilde: <https://www.verdensmaalene.dk/fakta/verdensmaalene>

Brug eventuelt PowerPoint-Præsentationen af verdensmålene:

<https://heleverdeniskole.dk/bibliotek/powerpoint-de-17-verdensmal/>

Efter præsentationen kan eleverne gå på opdagelse i de 17 mål:

<https://heleverdeniskole.dk/de-17-maal/>. For yderligere information om verdensmålene:

<https://www.verdensmaalene.dk/fakta/verdensmaalene>

Som perspektivering kan eleverne også læse de korte artikler med danske elevers syn på udvalgte verdensmål i LæseRaketten på side 22, 78 og 104.

Diskutér sammenhængen mellem rettigheder og verdensmålene

Med udgangspunkt i materialet, præsentationerne og elevernes egen research samles eleverne i klassen til diskussion af sammenhængen mellem rettigheder og verdensmål.

Brug eventuelt Institut for Menneskerettigheders guide til denne sammenhæng som redskab til diskussionen: <https://sdg.humanrights.dk/>

Tag udgangspunkt i følgende verdensmål, som også behandles i LæseRaketten:

Verdensmål 1: Afskaf fattigdom, Verdensmål 4: Kvalitetsuddannelse for alle, Verdensmål

5: Ligestilling mellem kønnene, Verdensmål 10: Mindre ulighed og Verdensmål 16:

Retfærdighed og fred.

Dag 2: Gør status på rettigheder i Uganda

Eleverne har stiftet bekendtskab med landet Uganda og fået deres case udleveret. De er blevet præsenteret for FN, universelle rettigheder og verdensmålene. Nu skal deres viden samles og sættes i konktest for Uganda.

Hver grupper skal arbejde med følgende opgaver til deres case:

- Forbered gruppens del af jeres samlede skyggerapport. En skyggerapport er i sin enkle form bygget op omkring tre elementer: En ramme (her kan jeres case præsenteres og konteksten dvs. hvilken rettighed berører casen), et problem (hvilken rettighed krænkes og hvorfor er det et problem) og til sidst rundes rapporten af med en løsning (her kan I komme med anbefalinger til FN og Ugandas regering – hvad skal der gøres anderledes for at tingene bliver bedre). Rapporten kan altså indeholde følgende:
 - En introduktion til gruppens case.
 - En beskrivelse af hvilken rettighed casen vedrører.
 - Hvad er problemet?
 - Løsning: Hvilke anbefalinger skal videregives til FN-delegationen og ultimativt Ugandas regering?
- Diskutér og beslut, om der er andre formater, der skal benyttes til fremlæggelsen for FN-delegationen. Skal der fx laves bannere til en fredelig demonstration foran indgangen til FN-topmødet i Kampala?

Eleverne kan finde inspiration i Globalt Fokus' "Skyggerapport på Danmarks Implementering af Verdensmålene" her:

http://www.globaltfokus.dk/images/SDG_SkyggeRapport2018.pdf

Bemærk: en normal skyggerapport er meget lang og tager fat i mange problematikker på én gang. Eleverne skal gøre deres skyggerapport kort og præcis, og de skal have fokus på hver deres case og rettighed.

Dag 3-4: Forbered deltagelse i FN-topmøde

Nu skal eleverne forberede deres deltagelse i FN-topmødet. Deres viden skal omsættes til materiale, der kan benyttes til at gøre status på de udvalgte rettigheder over for FN til topmødet. Ligesom alle andre steder er der også forskellige roller i civilsamfundet. Nogle er gode talere, andre er dygtige til at skrive rapporter, mens andre igen er mere kreative. Se oversigten over roller nedenfor, og beslut i grupperne hvem der gør hvad.

Grupperne skal samlet set nå følgende opgaver:

- Eleverne skal skrive eller færdiggøre deres skyggerapport.
- Eleverne skal forberede en tale. Når skyggerapporten skal præsenteres, sker det mundtligt foran FN-delegationen, Ugandas regering og andre tilhørere fra medier og civilsamfund. Talen skal afspejle skyggerapportens indhold. I kan printe tips til den gode tale her: <https://heleverdeniskole.dk/temaforlob-om-uganda/>
- Eleverne skal endelig forberede demonstration i Kampala. En demonstration kan tage mange former, men kernen i enhver demonstration er, at skabe opmærksomhed på en sag eller en situation og at få hovedbudskaber ud til pressen og den øvrige befolkning.

ROLLE	OPGAVE	FORBEREDELSE
Taler	En repræsentant fra NGO'en, der mundtligt fremlægger skyggerapporten til topmødet.	Øve præsentationen og hovedpointer til fremlæggelse af rapporten.
Presseperson	Journalister eller kommunikationsansvarlige, der laver artikler eller SoMe indhold fra selve topmødet, og rapporterer om præsentationen af skyggerapporten, reaktioner fra salen og dækker eventuelle demonstrationer under topmødet.	Forbered vinkler for dækning af topmødet. Overvej fx 1) hvad er nyheden, 2) hvem er parterne og 3) hvad er der på spil?
Aktivist	Aktivister der kan skabe opmærksomhed om emnet og fange pressens bevågenhed på gadeniveau via demonstrationer og protester.	Forbered bannere, flag og måske endda en selfie eller video til at skabe opmærksomhed på emnet og sagen. Husk: fokus på hovedpointer, som alle kan forstå.

Som klassens lærer indgår du i FN-topmødet som repræsentant for FN-delegationen. Din rolle er at modtage fremlæggelserne og stille opfølgende og/eller afklarende spørgsmål.

Del 5: Fremlæggelse ved FN-topmøde i Kampala

Så er dagen kommet. Eleverne skal deltage i FN-topmødet i Kampala. Meget er på spil. Der vil være repræsentanter til stede fra FN.

Det er vigtigt, at skyggerapporterne og deltagelsen glider gnidningsfrit, så budskabet kommer ordentligt igennem. Demonstrationen uden for bygningen når sit højdepunkt lige før og efter præsentationen. Det er her pressen er til stede, og her demonstranter har deres mulighed for at få omtale og opmærksomhed på sagen.

Timing er altafgørende, og der er også etikette at tage hensyn til. Man afbryder fx ikke med kritiske spørgsmål under fremlæggelse af skyggerapporten.

Der afsættes 5-10 minutter efter hver fremlæggelse af skyggerapport til spørgsmål fra salen (de øvrige grupper). Fremlæggelsen kan indledes og afsluttes med opråb fra demonstranter.

Efter ethvert FN-topmøde er der evaluering af forløbet, videre dialog mellem partnerne og forhandlinger. I skal derfor afslutte forløbet med at give feedback på hinandens præsentationer – hvilken sag, hvilket hovedbudskab og hvilket argument gjorde størst indtryk?

Diskutér også gerne skyggerapportens format og betydning. Hvorfor tror I, at det er et vigtigt og meget anvendt redskab for civilsamfund?